ČR – Správa Národního parku České Švýcarsko

Ústav biologie obratlovců, AV ČR, v.v.i.
Datum: 28. 11. 2016
Čís. j.: ÚBO - 377/Sedlec / 20
P/L, P/P: 5/0
Vyřizuje: P. Majkova

dle rozdělovníku

váš dopis značky / ze dne	naše značka	datum	vyřizuje / linka
	SNPCS 05142/2016	23. 11. 2016	Jana Cholinská/058

e-mail: j.cholinska@npcs.cz

Věc: Povolení výjimky ze základních ochranných podmínek zvláště chráněných druhů živočichů za účelem zajištění dlouhodobého uchování vzorků genetického materiálu dle § 56 zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

účastníci řízení

Ústav biologie obratlovců Akademie věd České republiky, v. v. i., se sídlem Květná 8, 603 65 Brno

ROZHODNUTÍ

Správa Národního parku České Švýcarsko, jako orgán ochrany přírody příslušný podle § 78 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen **„zákon“**), rozhodla ve věci žádosti Ústavu biologie obratlovců Akademie věd České republiky, v. v. i. se sídlem Květná 8, 606 65 Brno, IČO: 68081766, jejímž jménem jedná Doc. Ing. Marcel Honza, Dr. (dále jen **„žadatel“**), o povolení výjimky ze základních ochranných podmínek zvláště chráněných druhů živočichů takto:

podle ust. § 56 odst. 1 a odst. 2 písm. d) zákona

uděluje

žadateli výjimku ze základních ochranných podmínek zvláště chráněných druhů živočichů (dále jen „ZCHD“) dle § 50 zákona, a to konkrétně ze zákazu držet a dopravovat kadávery jedinců ZCHD a manipulovat s těmito za účelem získání vzorků biologického materiálu obsahující genetickou informaci, a získávat, držet a převážet vzorky ze živých a mrtvých jedinců týchž druhů za účelem vytvoření a provozování genetické banky.

Výjimka se povoluje za těchto podmínek:

1) Výjimka se uděluje výhradně pro potřeby vytvoření a provozování genetické banky tkání obratlovců žijících v přírodě České republiky.

2) Není možné jedince použité k odběru tkání aktivně chytat, dopravovat, držet nebo usmrcovat primárně za účelem odběru vzorů, tzn., že je možné využít k odběru pouze kadávery nebo jedince získané jako produkt jiných procesů, např. legální lov dle myslivecké legislativy, nález předaný do záchranné stanice volně žijících živočichů, živí i neživí jedinci získaní legálně v rámci jiného výzkumného úkolu atp.

3) Veškerá manipulace se živými ZCHD bude probíhat účelně a rychle, v souladu se zákonem č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, v platném znění a zákonem č. 246/1992 Sb. na ochranu zvířat proti týrání, v platném znění. Manipulace se ZCHD se omezí na nezbytné minimum pro odběr vzorků genetického materiálu, tak, aby jedinec nebyl do budoucna handicapován a byla minimalizována možnost infekce.

4) Žadatel může nabýt jak vzorky z živých jedinců ZCHD, tak kadávery nebo přímo vzorky tkání z mrtvých jedinců ZCHD od jiného subjektu pouze tehdy, pokud tento má pro odběr, odchyt, držení či jiné zacházení vydanou výjimku, pokud provádí svou činnost v souladu se zákonnými předpisy, dále pak od kterékoli řádně ustanovené záchranné stanice pro volně žijící živočichy.

5) Žadatel každoročně k 31. 12., po dobu účinnosti tohoto rozhodnutí, nahlásí Správě Národního parku České Švýcarsko veškeré zásahy na základě povolené výjimky, tzn., že uvede informace o druzích ZCHD, počtu získaných vzorků a způsob jejich získání z jedinců ZCHD na území Národního parku České Švýcarsko, a to zoologovi Správy Národního parku České Švýcarsko.

6) Výjimka se uděluje na dobu 10 let od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í:

Správa Národního parku České Švýcarsko (dále jen **„Správa NP“)** obdržela dne 14. 10. 2016 pod č. j. SNPCS 004399/2016 žádost Ústavu biologie obratlovců Akademie věd České republiky, v. v. i. se sídlem Květná 8, 606 65 Brno, IČO: 68081766, jejímž jménem jedná Doc. Ing. Marcel Honza, Dr. (dále jen **„žadatel“**) o výjimku dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen **„zákon“**) za zákazu stanovených v § 50 zákona, pro účely odběru a držení vzorků z mrtvých i živých jedinců zvláště chráněných druhů živočichů (dále jen **„ZCHD“**) a celých kadáverů jedinců ZCHD pro účely zajištěný dlouhodobého uchování vzorků genetického materiálu ZCHD České republiky v Národní genetické bance živočichů (dále jen **„NGBŽ“**). O výjimku bylo požádáno na dobu 50 let vzhledem k dlouhodobosti projektu a monitoringu změn biologické diverzity populací v čase.

Tímto dnem bylo ve věci zahájeno správní řízení. Správa NP jako orgán ochrany přírody vyrozuměla ve věci žadatele všechny jí známé účastníky oznámením o zahájení řízení č. j. SNPCS 04516/2016 ze dne 1. 11. 2016 a současně jej vyvěsila na svou úřední desku umožňující i dálkový přístup.

V zákonné lhůtě se do řízení nepřihlásilo žádné občanské sdružení. K oznámení o zahájení

řízení se vyjádřilo dopisem dne 9. 11. 2016 Město Krásná Lípa (dále jen **"účastník řízení"**) č. j. 05433/16/Doš (evidováno pod č. j. SNPCS 04900/2016). Ve svém stanovisku nesouhlasí s udělením výjimky na požadovanou dobu 50 let. Ze stanoviska vyplývá, že udělení na dobu 50 let je považováno za popření statusu udělování výjimek, neboť udělení takové výjimky popírá smysl zákonné úpravy a v zásadě nastavuje změnu trvalou. Na toto stanovisko bylo ve výroku rozhodnutí pamatováno a byla stanovena kratší lhůta pro udělení výjimky.

Při rozhodování ve věci udělení výjimky ze základních ochranných podmínek ZCHD dle zákona č. 114/1992 Sb, v platném znění (dále jen **„zákon"**) vycházela Správy NP právě z předmětného zákona, dále z předložené žádosti a jejich příloh a ze stanoviska účastníka řízení, Plánu péče o Národní park České Švýcarsko (platnost 2009 – 2019), ze znalostí místních poměrů a dalších zákonných předpisů.

NGBŽ je koncept (dále také **„projekt"**), jehož zakládajícími členy jsou, žadatel a Katedra zoologie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Koncept NGBŽ byl, dle informací žadatele, diskutován a podpořen Ministerstvem životního prostředí České republiky. Cílem tohoto projektu je zajistit dlouhodobé uchovávání odborně konzervovaných vzorků genomického materiálu reprezentujícího biodiverzitu živočichů na Zemi, zejména tedy v České republice pro vědecké a vzdělávací účely.

Žadatel konkrétně požádal udělení výjimky ze zákazu stanovených ust. § 50 zákona, a to konkrétně ze zákazu držet a dopravovat kadávery jedinců ZCHD a manipulovat s nimi za účelem získání vzorků biologického materiálu obsahujícího genetickou informaci, a získávat, držet a převážet vzorky ze živých a mrtvých jedinců ZCHD za účelem vytvoření a provozování genetické banky. Jednat se bude zejména o vzorky veškerého biologického materiálu obsahujícího genetickou informaci, zejména však fixované tkáně obsahující DNA či RNA (např. vzorky svalové tkáně, krve, bukální stěry, spermie, vajíčka, trus vyvržené peří nebo chlupy, embrya živočichů, zbytky blan z vajíček, svlečky či obsah žaludku) či celé kadávery živočichů. Vzorky budou posléze do NGBŽ ukládány zaměstnanci žadatele na základě schváleného výzkumu a také externími přispěvateli, kdy se přepokládá zejména příjem materiálu z univerzit, muzeí, záchranných stanic, a od orgánů ochrany přírody a veterinární správy atp.

ZCHD jsou definovány v ust. § 48 zákona jejich výčet je uveden v příloze č. III. Vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona (dále jen **„Vyhláška"**) ZCHD jsou děleny do tří skupin ohroženosti, a to na druhy „ohrožené", „silně ohrožené" a „kriticky ohrožené". V ust. § 50 zákona jsou stanoveny základní ochranné podmínky ZCHD. Některé ZCHD uvedené v příloze č. III. Vyhlášky jsou předmětem ochrany Evropského společenství.

Výjimku ze zákazů u ZCHD v § 50 zákona, lze povolit v případech, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody, nebo v zájmu ochrany přírody a povoluje ji orgán ochrany přírody. U zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, které jsou předmětem ochrany podle práva Evropských společenství, lze výjimku podle věty první povolit jen tehdy, pokud je dán některý z důvodů uvedených v odstavci 2 (§ 56 zákona) a neexistuje jiné uspokojivé řešení a povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany.

Vzhledem k tomu že projekt přinese rozsáhlé poznatky a prohloubení znalostí v oblasti mapování genomických rozdílů mezi druhy, či poddruhy a mapování změn genetické diverzity v prostoru a čase, spatřuje zde orgán ochrany přírody naplnění ust. § 56 odst. 2 písm. d) zákona. Získané poznatky zpětně mohou sloužit pro lepší pochopení mechanismů přizpůsobení se jedinců ZCHD i jejich populací místním biologickým a abiotickým podmínkám. Sběr a uchování vzorků jedinců ZCHD může v budoucnu teoreticky i prakticky sloužit při reintrodukci jedinců ze silnějších do oslabených populací nebo při repatriaci druhů do oblastí, kde již dávno vymizely. Projekt tedy jednoznačně naplňuje ust. § 56 odst. 2 písm. a), a pro vzorky ZCHD ptáků i ust. § 56 odst 2) písm e).

Správa NP shledala účelné stanovit podmínku, že jedinci ZCHD, z nichž budou vzorky odebírány, nebudou primárně za tímto účelem odchytávání, usmrcováni a zraňováni. To znamená, že k odběru vzorků budou použiti jedinci ZCHD, kteří byli z volné přírody získáni

primárně za jiným účelem nebo jsou legálně drženi v lidské péči. Žadatel sám uvádí, že hlavními přispěvateli do NGBŽ budou univerzity, muzea, záchranné stanice pro volně žijící živočichy, orgány ochrany přírody, veterinární správy a další subjekty, které jsou nositelem výjimky opravňující je k manipulaci, dopravě, chovu, držení a jinému zacházení ze ZCHD.

Vzhledem k požadavkům evropské legislativy pro každoroční přípravy zpráv podle článku 9.3 směrnice o ptácích a článku 16.2 směrnice o stanovištích, byla stanovena podmínka tzv. zpětného hlášení vždy k 31. 12. daného roku, které bude Správě NP každoročně doručeno a bude sloužit jako podklad pro hlášení o využití předmětné výjimky pro orgány EU.

Z výše uvedených důvodů je zřejmé, že záměr projektu NGBŽ naplňuje podmínky ustanovení § 56. odst. 2 písm. a), d), a e) zákona.

V neposlední řadě byl vyhodnocen také vliv záměru na evropsky významnou lokalitu a ptačí oblast ve smyslu § 45g zákona. V tomto ohledu dospěla Správa Národního parku České Švýcarsko k názoru, že vzhledem k charakteru projektu lze vyloučit závažné nebo nevratné poškození přírodních stanovišť a biotopů druhů, k jejichž ochraně je evropsky významná lokalita nebo ptačí oblast určena, ani nedojde k soustavnému nebo dlouhodobému vyrušování druhů, k jejichž ochraně jsou tato území určena.

Správa Národního parku České Švýcarsko jako orgán ochrany přírody dospěla po posouzení žádosti a po prostudování dostupných podkladů a na základě výše uvedených skutečností, že je tímto naplněno ustanovení § 56 odst. 1 a 2 písm. a), d) a e) zákona, kdy je možné povolit výjimku ze základních ochranných podmínek zvláště chráněných druhů, a proto tuto výjimku udělila.

Poučení o odvolání

Proti tomuto rozhodnutí je možno se odvolat nejpozději do **15 dnů** ode dne jeho doručení k Ministerstvu životního prostředí ČR, podáním učiněným u Správy Národního parku České Švýcarsko.

Ing. Pavel Benda, Ph.D.
ředitel Správy NP

otisk úředního razítka

Rozdělovník:

účastníci řízení (doručení do vlastních rukou)

1. Žadatel
2. Město Chřibská, 407 44 Chřibská č. 197 (xcsa38b)
3. Město Krásná Lípa, Masarykova 246/6, 407 46 Krásná Lípa (upqbde3)
4. Obec Doubice, 407 46 Doubice, č. p. 50 (tixb7wc)
5. Obec Hřensko, 407 17 Hřensko č. p. 71 (y4rbg7d)
6. Obec Janov, Janov 190, 405 02 Děčín (zmyaqk5)
7. Obec Jetřichovice, 407 16 Jetřichovice č. p. 24 (6ryarph)
8. Obec Růžová, 407 14 Růžová, č. p. 30 (smcbpg7)
9. Obec Srbská Kamenice, 40715 Srbská Kamenice, č. p. 54 (4dgatrm)
10. Obec Staré Křečany, 407 31 Staré Křečany, č. p. 38 (4dgatrm)

ostatní

1. vlastní